

BIRŽŲ R. NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. **Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos ir ikimokyklinio skyriaus** galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) atlikimo tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

2. Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 patvirtintomis Ūkio subjekto, kitos įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinėmis rekomendacijomis (toliau – metodinės rekomendacijos) (Žin., 2011, Nr.70-3360).

3. Rizikos analizė atliekama šiais etapais:

3.1. nustatomi galimi pavojai;

3.2. atliekamas rizikos vertinimas;

3.3. numatomas rizikos lygis ir jos priimtumas.

4. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

4.1. rengiant ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

4.2. rengiant ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą.

5. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per metus. Atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems ūkio subjekto, kitos įstaigos darbuotojų saugumą.

6. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

7. Galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Ekstremaliųjų įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 nutarimu Nr. 241 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1063 redakcija) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr.D1-870 patvirtintais Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodikliais (Žin., 2011, Nr.141-6642).

8. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė žmonėms, turtui ir (arba) aplinkai.

9. Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali kilti ūkio subjekte, kitoje įstaigoje ir už jų ribų bei turėti padarinių (poveikį) gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, ūkio subjekto, kitos įstaigos veiklos tęstinumui ir sukelti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

10. Nustatyti galimi pavojai surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas.

Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

1 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas	Galimo pavojaus kilimo priežastys
1	2	3	4
1.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinio pobūdžio
2.	Užkrečiamoji liga	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
3.	Gaisrai pastatuose	Objekto teritorija	Žmogaus veikla, techninio, gamtinio pobūdžio
4.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
5.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
6.	Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
7.	Pavojingas radinys	Objekto teritorija	žmogaus veikla
8.	Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio pobūdžio, žmogaus veikla
9.	Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	Objekto teritorija, dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
10.	Teroristiniai išpuoliai	Objekto pastatai ir teritorija	Žmogaus veikla
11.	Geologinis reiškinys	Objekto teritorija	Gamtinio pobūdžio

III SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMAS

11. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

12. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal 2 lentelėje pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2

Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1
--	---------------------	---

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai lentelė

Nustatytas galimas pavojus	Galimų nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)
1	2

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai, Lt / Eur
1	2	3
Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	Poveikis pastatams ir statiniams, infrastruktūra	Nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Užkrečiamoji liga	Sugadintas inventorių atliekant patalpų dezinfekciją	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Gaisrai pastatuose	Poveikis pastatams ir statiniams, infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Poveikis infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Poveikis infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	Poveikis infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Pavojingas radinys	Poveikis pastatams ir statiniams, infrastruktūra	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	Poveikis pastatams ir statiniams, turto sugadinimas	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	Poveikis infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Teroristiniai išpuoliai	Poveikis pastatams ir statiniams, infrastruktūrai	Mažiau nei 5 proc. Turto vertės
Geologinis reiškinys	Poveikis pastatams ir statiniams, infrastruktūra	Nuo 5 iki 10 proc. turto vertės

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai, Lt
1	2	3	4	5	6
Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	Ne	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 5 proc. turto vertės

Užkrečiamoji liga	Ne	Ne	Ne	Nėra	-
Gaisrai pastatuose	Taip	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Nėra
Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Nėra
Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	Ne	Ne	Ne	Nėra	Nėra
Pavojingas radinys	Ne	Ne	Ne	Nėra	Nėra
Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	Taip	Taip	Taip	Augalijos sunaikinimas	Nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	Ne	Taip	Taip	Yra	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Teroristiniai išpuoliai	Taip	Ne	Ne	Yra	Mažiau nei 5 proc. turto vertės
Geologinis reiškiny	Ne	Ne	Ne	Yra	Mažiau nei 5 proc. turto vertės

6 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3
Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Užkrečiamoji liga	Sutrikdoma objekto veikla	Nuo 3 iki 30 parų
Gaisrai pastatuose	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų

Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Pavojingas radinys	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	Sutrikdoma objekto veikla	Iki 6 valandų
Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	Sutrikdoma objekto veikla	Nuo 6 iki 24 valandų
Teroristiniai išpuoliai	Sutrikdoma objekto veikla	Nuo 6 iki 24 valandų
Geologinis reiškiny	Sutrikdoma objekto veikla	Nuo 1 iki 3 parų

13. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2, P3) įvertinami balais pagal 7 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 8 lentelės 4, 5, 6 skiltis.

14. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 4 ir 5 lentelėse numatomus nuostolius (4 ir 5 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami).

7 lentelė. Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 50 gyventojų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 50 iki 100 gyventojų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 50 gyventojų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 100 iki 200 gyventojų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – mažiau nei 5 proc. turto vertės	nereikšmingas	1
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	ribotas	2
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	didelis	3
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	labai didelis	4
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	katastrofinis	5

Galimų padarinių (poveikio) veiklos tęstinumui (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

8 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) Veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=T×P1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=T×P2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumu lygis (R3) R3=T×P3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	4	1	3	1	4 Priimtina	12 Didelė	4 Priimtina	20
2.	Užkrečiamoji liga	4	1	1	4	4 Priimtina	4 Priimtina	16 Labai didelė	24
3.	Gaisrai pastatuose	3	2	2	1	6 Vidutinė	6 Vidutinė	3 Priimtina	15
4.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	3	1	1	1	3 Priimtina	3 Priimtina	3 Priimtina	9
5.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	2	1	1	1	2 Priimtina	2 Priimtina	2 Priimtina	6
6.	Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	4	1	1	1	4 Priimtina	4 Priimtina	4 Priimtina	12
7.	Pavojingas radinys	2	1	1	1	2 Priimtina	2 Priimtina	2 Priimtina	6
8.	Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	2	1	3	1	2 Priimtina	6 Vidutinė	2 Priimtina	10
9.	Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	3	1	2	2	3 Priimtina	6 Vidutinė	6 Vidutinė	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10.	Teroristiniai išpuoliai	2	2	2	2	4 Vidutinė	4 Vidutinė	4 Vidutinė	12
11.	Geologinis reiškinys	4	2	3	3	8 Vidutinė	12 Didelė	12 Didelė	32

IV SKYRIUS RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

15. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašomos į 10 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

15.1. galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);

15.2. galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);

15.3. galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3).

16. Naudojantis 8 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (10 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 10 lentelės 7, 8, 9 skiltis.

17. 8 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes. Šie duomenys bus naudojami sudarant ūkio subjekto, kitos įstaigos galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį.

9 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

Galimo pavojaus tikimybė	5					
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
Galimi padariniai (poveikis)						

	žalia – priimtina rizika
	geltona – vidutinė rizika
	oranžinė – didelė rizika
	raudona – labai didelė rizika

18. Atlikus Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos ir ikimokyklinio skyriaus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijos rizikos analizę, nustatytas galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį:

11 lentelė.

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Bendras rizikos balas
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Užkrečiamoji liga	24
Didelės rizikos lygis		
2.	Geologinis reiškinys	32
3.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	20
Vidutinės rizikos lygis		
4.	Gaisrai pastatuose	15
5.	Vandens tiekimo ir nuotėkų šalinimo sistemų avarija	15
6.	Teroristiniai išpuoliai	12
7.	Branduolinis ar radiologinis incidentas ar avarija	10
Priimtinos rizikos lygis		

8.	Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	12
9.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	9
10.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	6
11.	Pavojingas radinys	6

18.1. Vertinimas buvo atliekamas, atsižvelgiant į Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos ir ikimokyklinio skyriaus, Biržų rajono savivaldybėje esančius rizikos šaltinius, remiantis sukauptais duomenimis apie potencialių rizikos šaltinių skaičių ir būklę, buvusias ekstremalias situacijas ir įvykius bei jų padarinius.

18.2. Didžiausią pavojų kelia 3 pavojaus ir rizikos šaltiniai, kurių neigiamas poveikis Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos ir ikimokyklinis skyrius darbuotojams, nuomininkams, lankytojams, veiklai, turtui ir aplinkai gali būti didžiausias. Tai būtų:

18.2.1. užkrečiamoji liga, kai išplitus įvairioms užkrečiamoms ligoms, gali susirgti daug gyventojų, tarp jų dirbančių, dėl ko pablogėtų darbas įstaigoje, nedirbtų mokykla, ikimokyklinis skyrius, sutriktų miestelio ekonomika. Galimi žmonių mirties atvejai.

18.2.2. geologinis reiškiny - karstiniai reiškiniai - tai geologinių procesų ir reiškinių visuma, susijusi su uolienų tirpinimu, požeminių tuštumų ir specifinių paviršinių karstinio reljefo formų susidarymu. Tirpinamos uolienos gali būti klintis, dolomitas, kiek mažiau paplitęs gipso ar sulfatinis karstas. Joms ištirpus atsiranda tuščios ertmės, į kurias sukrenta viršuje esantis gruntas, taip susidaro smegduobės arba karstinės įgriuvos. Pavojingiausios karstinės įgriuvos arba smegduobės, susidarančios gyvenvietėse netoli pastatų arba po jais. Smeguobės arba karstinės įgriuvos gadina kelius ir pastatus, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai.

18.2.3. stichiniai meteorologiniai reiškiniai, tai reiškiniai, pasiekę ar viršiję Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintus rodiklius, kurių metu sutrinka įprastos gyvenimo sąlygos bei ūkinė veikla. Tačiau šie reiškiniai prognozuojami: hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jų artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių.

18.3. Kitų pavojų ir rizikos šaltinių rizikos lygis nedidelis, tačiau ekstremalių įvykių galimybė egzistuoja.